

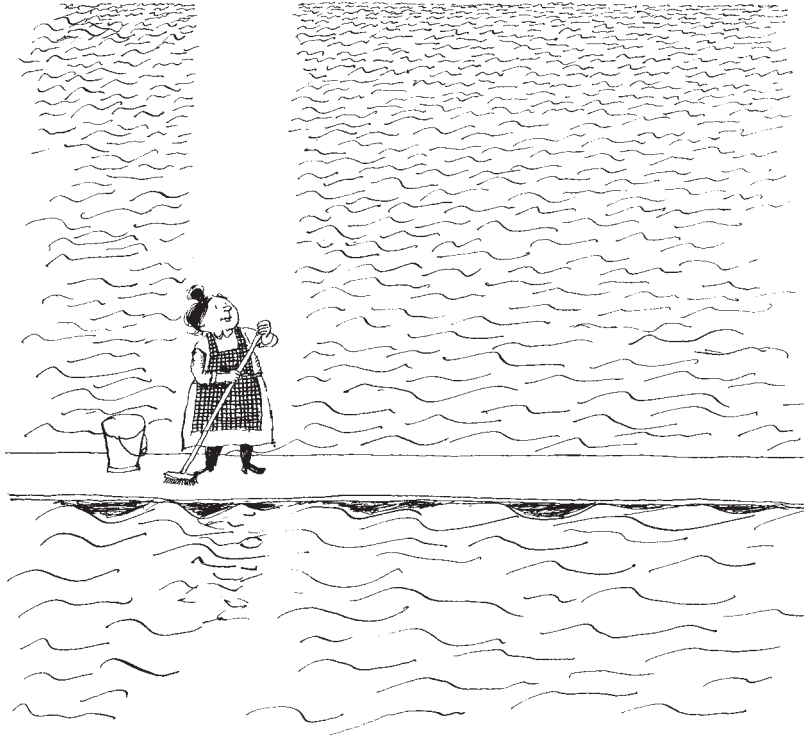
ERICH KÄSTNER
35. máj

Trier

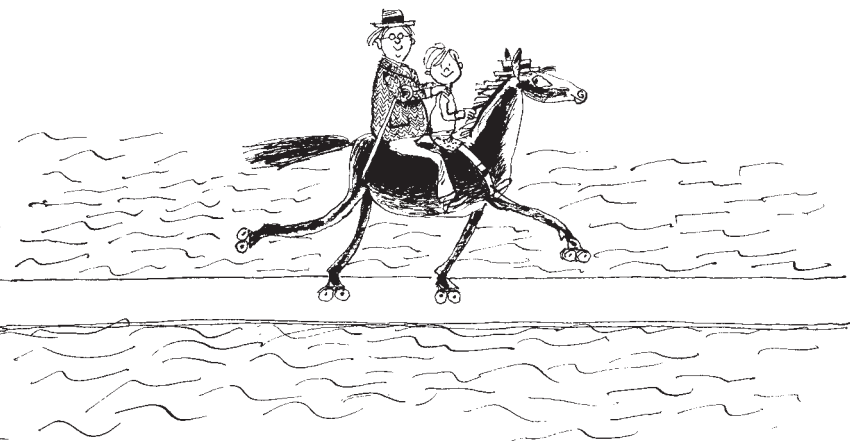
Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

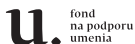
Erich Kästner

35. máj
alebo
Konrád cvála do Oceánie

Text by Erich Kästner, illustrations by Horst Lemke
Copyright © Atrium Verlag AG, Zürich 1935
Translation © 2016 by Iva Vranská Rojková

Slovak Edition © 2016 by Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov,
spol. s r.o., Bratislava
e-mail: vsss@stonline.sk; <http://www.vsss.sk>

Realizované s pomocou Fondu na podporu umenia

Erich Kästner: 35. máj alebo Konrád cvála do Oceánie
Z nemeckého originálu Erich Kästner: Der 35. Mai oder Konrad reitet in die Südsee,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Atrium Verlag AG, Zürich 1935
preložila Iva Vranská Rojková
Ilustroval Horst Lemke
Zodpovedná redaktorka Natália Petranská Rolková (profitexty.sk)
Obálku s použitím ilustrácie Horsta Lemkeho navrhla Jana Satková
Sadzba Jana Satková
Tlač P+M Turany
Prvé vydanie
Printed in Slovakia

ISBN 978-80-8061-940-4

Obsah

Stalo sa to 35. mája	7
Vstup voľný! Deti za polovicu!	25
Hannibal na to kýchne	51
Prevrátený svet ešte nie je najprevrátenejší	67
Pozor, vysoké napätie!	85
Stretnutie s Petržlenkou	103
Strýko číta, čo zažil	133

Stalo sa to 35. mája

Stalo sa to 35. mája. Preto niet divu, že sa strýko Pinč ničomu nečudoval. Ak by sa mu to, čo sa mu dnes malo prihodiť, stalo čo i len o týždeň skôr, určite by si myslel, že zemeguli alebo jemu v makovici preskakujú dve až tri kolieska! No 35. mája musí človek rátať s každou krajnosťou.

Navyše bol štvrtok. Strýko Pinč vyzdvihol svojho synovca Konráda zo školy, a teraz sa obaja hnali Koliskovou ulicou. Konrád vyzeral ustarostene. Strýko sa tak tešil na obed, že si to vôbec nevšimol.

Než to však rozpoviem ďalej, najprv vám musím podať jedno vysvetlenie z rodinnej histórie. Takže: strýko Pinč bol bratom Konrádovho otca. A pretože sa strýko zatiaľ neoženil a býval celkom sám, smel každý štvrtok vyzdvihnúť svojho synovca zo školy. Potom sa spoločne naobedovali, porozprávali sa a vypili si kávu, a až večer chlapca došikoval rodičom.

Tieto štvrtky boli do popuku. Strýko Pinč totiž nemal manželku, ktorá by mohla navariť obed! A nemal ani nič, čo by pripomínalo slúžku. Preto s Konrádom vo štvrtky jedli samé somariny. Niekedy dusenú šunku so šľahačkou alebo slané praclíky s brusnicami. Prípadne čerešňovú bublaninu s anglickou horčicou. Anglickú horčicu mali radšej než nemeckú, lebo anglická je mimoriadne ostrá a šťípe, akoby mala žihadlá.

A keď im potom prišlo poriadne zle, vykúkali z okna a tak sa reháňali, že si susedia mysleli, že lekárnikovi Pinčovi i jeho synovcovi, žiaľ, asi preskočilo.

Takže: hnali sa teda dolu Koliskovou ulicou a strýko sa akurát vyzvedal: „Čo je to dnes s tebou?“ Vtedy ho ktosi pošklbal za žaket. A keď sa obaja otočili, stál pred nimi veľký čierny kôň a úctivo sa spýtal:

„Nemáte náhodou pri sebe kúsok cukru?“

Konrád so strýkom zavrteli hlavami.

„Potom mi prepáčte, že som vás vyrušil,“ ospravedlnil sa veľký čierny kôň, narovnal si svoj slamený klobúk a hodlal odísť.

Strýko Pinč siahol do vrečka a spýtal sa: „Smiem vám poslužiť cigaretou?“

„Nie, ďakujem,“ smutne odvetil kôň, „som nefajčiar.“ Obradene sa uklonil, odklusal nadol Albertovým námestím a s vyplazeným jazykom ostal stáť pred obchodíkom s delikatesami.

„Mali sme toho koňa pozvať na obed,“ skonštatoval strýko. „Iste je hladný.“

Potom pozrel úkosom na synovca a spýtal sa:

„Konrád, čo ti vrta v hlave? Veď ma vôbec nepočúvaš!“

„Ach, mám na krku sloh o Oceánii.“

„O Oceánii?“ zvolal strýko. „To je ale neprijemné.“

„Je to príšerné,“ vystupňoval charakter situácie Konrád. „Všetci, čo vieme dobre počítať, sme si zlizli Oceániu. Pretože vraj nemáme žiadnu fantáziu! Ostatní dostali opis stavby štvorposchodového domu! Jasnačka, že také dačo je oproti Oceánii hračka. Tak, to mám zato, že mi ide matematika.“

„Síce ti chýba fantázia, môj milý,“ prízvukoval strýko, „ale máš mňa za strýka, a to je na tom skvelé. Dodáme tvojmu pánu učiteľovi Oceániu ako vyšitú.“

Potom stúpал jednou nohou po vozovke, druhú nechal na chodníku, a takto krivkal popri synovcovi. Konrád bol tiež len človek. Už mal dušu na mieste.

A keď krivkajúci strýko pozdravil okoloidúceho a, ledva ho minuli, zahlásil: „Dočerta, veď to bol môj exekútor,“ chlapec sa musel tak chichotať, akoby ho štekli.

Keď prišli k strýkovi, ihneď sa posadili k stolu. Mali slaninový posúch a o chvíľu neskôr trocha vlašského šalátu s malinovým sirupom.

„Starí Spartania bez mihnutia oka zjedli dokonca aj polievku z krvi,“ zahlásil strýko. „Ako ti to chutí, kamoško?“

„Odporne skvelo,“ odvetil Konrád.

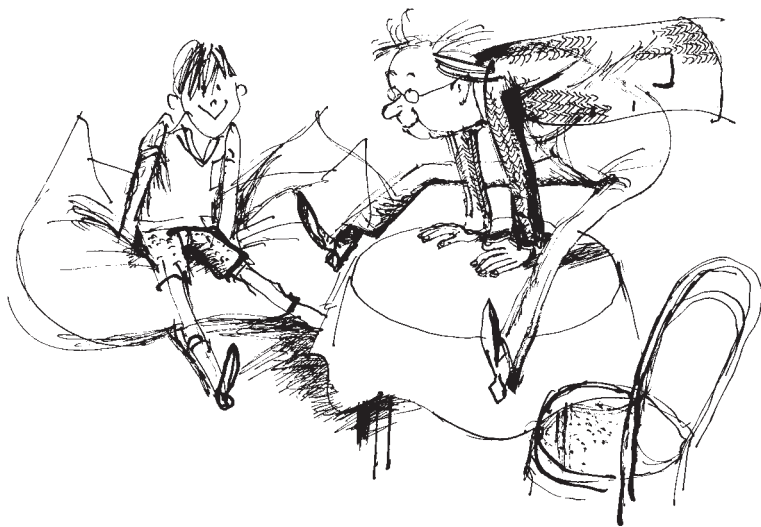
„Ech, treba sa zoceliť,“ podotkol strýko. „Ako vojaci sme dostávali slíže so sledom, a ako študenti ryžu varenú v sacharíne. Kto vie, čo vám bude po chuti, keď vyrastiete. Preto jedz, chlapče, kým tvoj žalúdok nenadobudne hrošiu kožu!“ A s týmito slovami mu nalial na vlašský šalát ďalšiu lyžicu malinového sirupu.

Po jedle najprv dobrú štvrt' hodinu pozerali z okna a čakali, že im príde zle. Ale nič z toho nebolo. A potom cvičili. Strýko vytransportoval synovca na veľkú knižnicu a Konrád spravil hore stojku.

„Moment,“ oslovil ho Pinč, „ostaň tam chvíľu stáť naopak.“

Zašiel do spálne, doniesol svoju páperovú perinu a položil ju pred knižnicu. Potom zavelil: „Hopla!“ a Konrád zoskočil zo skrine do drepu na perinu, čo ležala na zemi.

„Vynikajúco!“ zvolal strýko, dal si malý rozbeh a zasvištal v roznožke ponad stôl na dĺžku. Bezprostredne potom začuli pod sebou tupý úder a vzápätí veľké rinčanie. Strýko znepokoje-

ne skonštatoval: „To bol luster susedov Mlynických.“ Pár minút počkali, ale nikto nezabúchal, ani u nich nezazvonil.

„Mlynickí zrejme nie sú doma,“ usúdil Konrád.

Potom sa zvonček predsa len ozval! Chlapec vybehol z izby, otvoril a vrátil sa bledý ako stena. „Vonku stojí ten veľký čierny kôň,“ zašepkal.

„Sem s ním!“ zavelil strýko Pinč a synovec dovolil zvieratú vstúpiť.

Sňalo si slamený klobúk a spýtalo sa: „Nevyrušujem?“

„Ani nápad!“ zvolal strýko. „Nech sa páči, posadte sa.“

„Radšej postojím,“ oznámil kôň. „Neberte to v zlom, ale my, kone, nie sme na sedenie prispôsobené.“

„Ako si prajete,“ povedal strýko. „Smiem sa vás aspoň spýtať, čomu môžeme ďakovať, že ste nás poctili vašou návštevou?“

Kôň si ich oboch rozpačito premeral vážnymi očiskami. „Hneď ste mi boli sympatickí,“ odvetil.

„Nápodobne,“ opätovoľoval kompliment Konrád a uklonil sa. „Mimochodom, ešte stále máte chuť na kockový cukor?“ Nečakajúc na odpoveď skočil do kuchyne, priniesol do izby cukorničku a kládol si na dlaň jednu kocku za druhou. Kôň bez prestávky zožral zhruba štvrté kila. Potom si uľahčene vydýchol a povedal:

„Sto hrmených, bol veru najvyšší čas! Srdečná vďaka, páni. Dovoľte, aby som sa predstavil. Volám sa Negro Kaballo! Do

konca apríla som vystupoval v cirkuse Sarrasani, a to s číslom na kolieskových korčuliach. Potom ma však prepustili a odvtedy som už nič nezarobil.“

„Veru, veru,“ povzdychol si strýko Pinč, „koňom sa vodí ako ľuďom.“

„Prekliate autá!“ pokračoval Negro Kabbalo. „Tie mašiny nás celkom zruinujú. Len si to predstavte, už som sa chcel dokonca nechať najat' za drožkárskeho ťahúňa, hoci v skutočnosti som kôň s gymnastickým výcvikom. No ani generálny tajomník odborového zväzu drožkárskeho koní ma nedokázal nikam umiest-

niť. A to je bezpochyby vplyvný kôň! Mimochodom, tento kon-
ský vôl sa aj sám vyváža autom!“

„Za takýchto okolností sa už prirodzene nemožno ničomu
čudovať,“ skonštatoval strýko Pinč krútiac hlavou.

„Ste milý človek,“ povedal kôň dojata a poklepal mu ľavým
predným kopytom po pleci, až zaprašťalo.

„Au!“ zvrieskol Pinč.

Konrád pohrozil vraníkovi prstom: „Ak mi skántrite strýka,
budete mať dočinenia so mnou,“ zvolal.

Kôň ohrnul hornú peru tak, že odhalil biely chrup a potichu
sa sám pre seba zasmial. Potom poprosil, aby mu tisíckrát prepá-
čili. Nemyslel to tak.

„V poriadku,“ prijal ospravedlnenie strýko Pinč, pričom
si trel kľúčnu kosť. „Nabudúce musíte byť ale trochu opatrnejší,
vážený Negro Kaballo. Nie som žiadna konská nátura.“

„Budem si dávať pozor,“ sľuboval vraník, „ako že som najlep-
šie medzinárodné cirkusové predstavenie na kolieskových kor-
čuliach medzi cicavcami!“

A potom spolu v trojici hľadeli z okna. Keď kôň pozrel dolu na
cestu, dostal závrat. Z úľaku zbledol a zachlopil viečka. Až keď ho
Konrád napomenul, že sa môže hanbiť, znova pomaly otvoril oči.

„Len nezleťte z okna,“ varoval ho Pinč. „Už len to by chýbalo,
aby z môjho bytu vypadol na ulicu Johana Mayera kôň!“

Negro Kaballo vysvetľoval: „Viete, našinec má len zriedka príležitosť pozeráť z tretieho poschodia. No teraz to už pôjde. Ale aj tak by som vám bol vďačný, keby ste ma vzali medzi seba. Istota je istota.“

Kôň sa teda umiestnil medzi strýka a Konráda, vysunul hlavu ďaleko z okna a zožral zo susedovho balkónu dve fuksie a jednu begóniu aj so stonkami. Len kvetináče milostivo ušetril.

Náhle sa na ulici strhol príšerný krik. Stál tam totiž malý guľatý páňko, mával rukami, dupotal tučnými nožičkami a reval, akoby ho na nože brali. „Tak to je skutočne už priveľa!“ Škriekal nazlostene. „Okamžite odvedte toho koňa z okna! Ešte stále nepoznáte domový poriadok? Neviete, že je zakázané vodiť si kone do bytu? Čó?“

„Čo je to za krpáňa?“ spýtal sa Konrád.

„Ach, to je len môj domáci,“ odvetil strýko Pinč, „volá sa Klement Úlomok.“

„To je z vašej strany taká nehoráznosť,“ reval malý tučný pán Úlomok. „Tie kvety, ktoré táto mrcina neoprávnene odstránila z balkónu Lénických a zožrala, láskavo nahradíte. Jasné?“

Čierna srseň koňa sa zježila, akoby mu po chrbte prebehli zimomriavky. Hohó, urážať sa veru nenechá! Schmatol jeden z vyžraných kvetináčov a voľným pádom ho nechal zletieť z okna. Kvetináč zasvišťal vzduchom, akoby mal mimoriadne

naponáhlo, a bachol hulákajúcemu pánu domácemu do stredu klobúka.

Klementovi Úlomkovi sa podlomili kolená, ohromene zmlkol, znova pozrel nahor, zložil si z hlavy zdemolovaný klobúk a roztraseným hlasom povedal: „Veď ja nič v zlom.“

Potom sa potkýnajúc rýchlo hnal do domu.

„Keby ten chlapík nezmizol,“ zavrčal kôň, „pozhadzoval by som mu postupne na klobúk celý balkón.“

„To by ma zrejme vyšlo pridraho,“ zahlásil strýko Pinč. „Poďme radšej späť do izby!“

Negro Kaballo sa rozveselene zarehtal. Odšpacírovali dnu, kde v trojici hrali spisovateľské kvarteto. Kôň túžil po výhre, a aj vyhral. Poznal všetky mená klasikov a ich diel naspamäť. Naopak, strýko Pinč zlyhal na celej čiare. Ako ozajstný lekárnik vedel síce, čo za choroby básnici mali, čím sa liečili a na čo zomreli, ale keď v škole preberali ich romány a drámy, vtedy blicoval. Je to neuveriteľné, ale skutočne bol presvedčený, že Schillerova „Pieseň o zvone“ je od Goetheho!

Odrazu Konrád vyskočil, šmaril svoje kvartetové karty o stôl, bežal ku knižnici, rozčapil na nej dvere, vybral z najvyššej poličky tučnú knihu, posadil sa na koberec a rozčúlene v nej listoval.

„Nechceme byť dotieraví,“ začal strýko, „ale možno by si nám mohol vysvetliť, prečo sa len tak vychytíš od stola a necháš nás

v šticu. Mimochodom, chýba mi ešte jedna komédia od Gottholda Ephraima Lessinga. Viem len, že Lessingova žena, istá pani Königová, umrela krátko po pôrode jedného z detí, že dieťa umrelo pár dní po nej a ani sám Lessing si už potom dlho nepožil.“

„To čo nám tu rozprávate, nie je práve komédia,“ podotkol uštipačne kôň. Vzápätí pritisol papuľu k Pinčovmu uchu a zašepkal: „Mína z Barnhelmu“.